

Asia: Lausuntopyyntö Pyykkimäen tuulivoimahankkeen YVA-ohjelmasta (POSELY/1998/2025)

Pohjois-Savon ELY-keskus
kirjaamo.pohjois-savo@ely-keskus.fi

Lausunto

1 Johdanto

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) on pyytänyt Luonnonvarakeskukselta (Luke) lausuntoa Vesannon ja Keiteleen Pyykkimäen tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta (YVA-ohjelma). Pyykkimäen tuulivoimahanketta suunnittelee UPM Wind East Oy. Hankkeessa suunnitellaan enintään 16 tuulivoimalaa. Voimaloiden suunniteltu kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä ja yksikköteho 8–10 megawattia. Sähkö siirretään 110 kV:n voimajohdolla Vesannon tai Keiteleen sähköasemalle. Pyykkimäen YVA-menettelyssä tarkastellaan kahta vaihtoehtoa (VE 1 ja VE 2) sekä hankkeen toteuttamatta jättämistä (VE 0). Vaihtoehdossa 1 voimalamäärä on 16 ja vaihtoehdossa 2 voimalamäärä on 13. Luonnonvarakeskus lausuu YVA:sta toimialansa näkökulmasta.

2 Lausunto

Pyykkimäen tuulivoimahankkeen vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen kohdistuvat pääasiassa hankealueen metsätalouskäytössä oleviin metsäalueisiin ja ojittuihin soihin. Rakentaminen aiheuttaa kasvillisuuspeitteen häviämistä voimalapaikoilla ja sähkönsiirtoreiteillä, mikä vastaa vaikutuksiltaan avohakkuuta. Tämä johtaa metsien pirstoutumiseen, pienilmaston ja hydrologian muutoksiin sekä lisääntyneeseen reunavaikutukseen. Reunavaikutus voi heikentää lajitiheyksiä, mutta paikoin myös lisätä lajiston monipuolisuutta reunavyöhykkeiden luonteen vuoksi.

Luonnontilaiset ja ojittamattomat suot sekä lähteet ovat hankealueella harvinaisia, mutta niitä esiintyy yksittäisinä kohteina. Näiden arvokkaiden luontotyyppien osalta vaikutukset voivat olla merkittäviä, mikäli rakentaminen kohdistuu suoraan niihin. Lisäksi sähkönsiirtoreittien toteutus voi vaikuttaa paikallisiin luontokohteisiin, erityisesti jos uusi johtoaukea edellyttää puuston poistoa. Hankealueella sijaitsevien arvokkaiden luontotyyppien säilyminen tulee turvata riittävillä suojavyöhykkeillä, jotta alueiden ekologinen tila ei muutu eikä häiriinny.

Luke katsoo, että luontoinventoinnit ovat luontotyyppien ja lajiston osalta kattavia ja esittää muutamia huomioita luontoinventointeihin liittyen. Vaikka hankealue ei ole linnuston päämuuttoreiteillä, voi isojen lintujen muuttoa hankealueella esiintyä esimerkiksi poikkeuksellisten tuuli tai muiden sääolosuhteiden seurauksena. Törmäysriski koskee erityisesti suuria lintuja ja petolintuja. Voimaloiden lukumäärällä tai koolla ei tutkimusten mukaan ole ratkaisevaa merkitystä, mutta vaikutukset kasvavat hankkeen toiminta-ajan pidentyessä. Lintumuuton havainnoinnissa tulee erotella törmäysriskikorkeudella tehdyt havainnot. Tuotantoalueella on tavattu muutamia uhanlaisia törmäysriskin lintulajeja.

Suurimmat pesimälinnustovaikutukset syntyvät rakentamisen aikana. Häiriötila

voi palautua osittain toimintavaiheessa, mutta erämaalajit ja metsäkanalinnut ovat herkkiä sekä rakentamisen että käytön aikaisille häiriöille. Kattava pesimälinnuston ja pesäpaikkojen kartoitus tulee tehdä sekä hankealueella että sähkönsiirtoreittien ympäristössä. Rakentaminen tulisi ajoittaa pesimäkauden ulkopuolelle (kevään ja alkukesän kriittiset ajankohdat), jotta häiriö pesinnälle ja soidinpaikoille jää vähäiseksi.

Metsäverkoston pirstoutuminen voi heikentää metsäkanalintujen elinolosuhteita. Hankealueelta on löydetty metson ja teeren soidinpaikkoja. Soidinpaikat tulee huomioida voimaloiden sijoittelussa siten että niihin jää riittävät suojavyöhykkeet. Rakentaminen tulee ajoittaa soidinajan ulkopuolelle. Kanalintujen törmäykset voimaloihin on mahdollinen riski. Kanalintujen törmäyksiä voimaloihin voi ehkäistä maalaamalla voimaloiden rungot näkyvillä väreillä. Voimajohtoihin voidaan lisätä lintupalloja tai heijastimia, jotka parantavat näkyvyyttä ja vähentävät törmäysriskiä.

Suurpetoja ja metsäpeuroja liikkuu hankealueella ja sen välittömässä läheisyydessä. Hankealue ja muut alueen läheisyyteen suunnitteilla olevat tuulivoimahankkeet saattavat vaikuttaa ajan oloon alueen ekologiseen kytkeytyvyyteen ympäristöönsä. Etenkin jos tuulivoimarakentaminen alueella lisääntyy tulevaisuudessa. Näillä saattaa olla vaikutusta alueen suurpetoihin ja vaikuttaa myös metsäpeurojen liikkumisiin.

Hankkeen vaikutukset arvioidaan pääosin kohtalaisiksi, mutta arvokkaiden luontokohteiden osalta ne voivat olla paikallisesti merkittäviä. Lieventämistoimet, kuten voimalapaikkojen ja sähkönsiirtoreittien tarkka sijoittelu, ovat keskeisiä vaikutusten vähentämisessä. Natura-alueisiin kohdistuvat vaikutukset ovat vähäisiä, mutta ekologisten yhteyksien osalta vaikutukset voivat olla kohtalaisia paikallisesti, etenkin jos useita tuulivoimahankkeita toteutuu alueella. Hankkeen yhteisvaikutuksia ekologisiin yhteyksiin tarkastellaan yhdessä Oinaskylän ja Nilakkasuon tuulivoimahankkeiden kanssa YVA-selostuksessa. Hankealue ei sijoitu luonnon ydin-alueelle, mutta kaikilla kolmella hankkeella on oletettavasti vaikutusta laajahkon metsäalueen pirstoutumiseen.

Mahdolliset yhdysvaikutukset erityisesti suuriin nisäkkäisiin tulisi huomioida ekologisten yhteyksien säilymisen muodossa. Ihmistoiminta pirstoo ja vähentää eläimille sopivia ympäristöjä sekä katkoo ekologisia yhteyksiä. Hankkeen suunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huolellisuutta ekologisten yhteyksien säilymiseen sekä ekologisen verkoston toimivuuteen. Niiltä osin kuin vaikutuksia voi aiheutua, on tärkeää suunnitella toimivia lievennysratkaisuja. Hankkeen jatkosuunnittelussa on varauduttava esittämään lievennyskeinoja haitallisten vaikutusten lieventämiseksi.

3 Lausunnon tiivistelmä

Pyykkimäen YVA:ssa huomioidaan hankkeen luontovaikutukset kohtuullisella tasolla. Hankealue on pääosin talousmetsää, jossa ekologiset yhteydet ovat jo osittain pirstoutuneet. Rakentaminen lisää pirstoutumista ja reunavaikutusta, mikä voi heikentää lajien liikkumista erityisesti metsäverkostossa. Vaikutukset arvioidaan kohtalaisiksi, erityisesti suojelullisesti arvokkaiden lajien ja metsäkanalintujen osalta. Lieventämistoimet, kuten voimalapaikkojen sijoittelu ja rakentamisen ajoittaminen lintujen pesimäkauden ulkopuolelle, ovat keskeisiä haittojen vähentämisessä. Luken näkemyksen mukaan tulisi kiinnittää huomiota tehtyjen inventointien kattavuuteen huomioiden lajien ajallisen esiintymisen

18.12.2025

LUKE/4606/00.04.05/2025

vaihtelu sekä isojen lintujen törmäysriski voimaloihin. Mahdolliset yhdysvaikutukset erityisesti suuriin nisäkkäisiin tulisi huomioida ekologisten yhteyksien säilymisen muodossa. Erityisesti jos lähialueille on lähitulevaisuudessa rakentumassa lisää tuulivoima-alueita.

Sirpa Thessler

Johtaja, Luonnonvarat

Hyväksytty Luken prosessinhallintajärjestelmässä 18.12.2025 klo 15:22:03.

Lausunnon valmistelija(t):
Esa Huhta

Liitteet:

Tiedoksi: